

[N. Chr. Christensen.]

som jo allerede findes en række steder i landet, men vi er bange for den forcerede form, som lovforslaget baner vej for. Dels vil det medføre, at mange mestre ikke ser deres fordel ved at fortsætte med lærlinguddannelse, fordi arbejdsrytmen brydes, og fordi det bliver for kostbart, dels kan jeg ikke anerkende det synspunkt, at det kan skade lærlingene at gå på aftenskole. I modsætning til svendene, der i de fleste tilfælde arbejder i deres hjem med egne sysler, når arbejdsdagen er forbi på virksomhederne, er det jo beklageligvis sådan, at ungdommen ofte er henvist til sig selv og søger fritiden udfyldt på gader og stræder eller med det, der er endnu værre.

Det næste krav, der vil komme, hvis denne obligatoriske linie gennemføres, vil være en stærk udbygning af fritidshjemmene. Men hvorfor så ikke lige så godt lade de unge gå i aftenskole? Regeringen, som har taget den obligatoriske dagskole med i forslaget, synes heller ikke at skænke det tilstrækkelig opmærksomhed, at også svende og mestre, der virker som faglærere, skal frigøres for tilsvarende dagarbejde, og det vil yderligere forstyrre arbejdsrytmen. Nu hørte jeg nok af det ærede medlem hr. Hans Rasmussen, at det er meningen at fastansætte lærerne ved dagskoleundervisningen; men jeg tror nu alligevel, man vil få vanskeligt ved at undvære de specielle, fagligt uddannede lærere, i hvert tilfælde indenfor mange specialfag, og så vil man komme ud for forstyrrelser i arbejdsrytmen.

Den foreslåede dagskoleundervisning i centralskoler vil også koste store summer. I Aarhus, Odense, Aalborg og Horsens findes der dagskoler, som om aftenen anvendes til almindelig teknisk skoleundervisning, men hvis denne undervisning nu skal foregå om dagen, kan bygningerne ikke mere anvendes til dette formål. Nye skoler skal opføres, og det vil for de fire byers vedkommende koste 6—7 mill. kr. Og hvad med centralskoler i de andre byer? I visse tilfælde kan man naturligvis anvende de nuværende tekniske skoler, men ikke nær alle steder. Centralskolernes elevtal vil blive meget større og kræve betydelig større bygninger end dem, vi i dag har til den tekniske undervisning. Der henvises i lovforslagets bemærkninger til, hvilke statstilskud

der gives til nye skolebygninger, også til det her omhandlede formål, men enhver kommunalmand ved, at indsendte overslag og projekter til skolebygninger i henhold til folkeskoleloven for en stor part henligger i undervisningsministeriet eller i boligministeriet. Planerne hviler, fordi ministerierne simpelthen ikke, hvis der ikke på ny skal blive byggekaos, kan give materialebevillinger og byggetilladelser i det omfang, kommunerne ønsker det. Heller ikke gymnasieskoleplanerne kan udføres i det ønskede omfang, simpelthen som følge af, at der hverken er penge eller mandskab til rådighed under de nuværende forhold, der som bekendt førte til et sammenbrud af regeringens byggepolitik i foråret 1955. Er det så ikke temmelig — undskyld jeg siger det — tåbeligt at tro, at man under denne lov, lærlingeloven, kan opstille nye store byggeprojekter med håb om at få dem gennemført indenfor den tid, der her er tale om?

Regeringen vil efter vor opfattelse forcere udviklingen, men resultatet bliver sammenbrud, selvom man stiller en 8 års overgangsperiode i udsigt. Det burde have vejet tungt til, at direktøren for statens tilsyn med håndværkerundervisningen, F. V. Haugsted, der vel må anses for den højeste sagskundskab, advarede imod at indføre den tvungne dagskoleundervisning. Et mindretal slutter sig til dette synspunkt, bl. a. udfra det synspunkt, at det er hævet over enhver tvivl, at aftenskolen har opfyldt og selvfølgelig fremover vil opfylde opgaver af kulturel karakter og almindelig betydning, som vanskeligt kan overvurderes. En overgang til den obligatoriske dagskole vil yderligere skærpe de problemer, aftenskolen hidtil har løst på fortræffelig måde. Desuden henvises der til, at i en række lande, bl. a. England og Sverige, går dagskolerne og aftenskolerne hånd i hånd; man kunne have føjet til, at det gør de også herhjemme. Dette mindretal advarer også imod, at der indføres sådanne bestemmelser, som vil kunne virke hemmende på mestres lyst til at antage lærlinge. Det pågældende mindretal har et forslag, som jeg håber kan vinde flertal under den udvalgsbehandling, der forestår.

Der findes i lovforslaget en række andre enkeltbestemmelser i forbindelse hermed: løn eller ikke-løn til lærlinge, der udebliver